

Reflektorem po świecie... kardiologii

W dniu 7 grudnia 2016 roku, w pięknej Sali Auditorium Maximum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, podczas otwarcia XVII Międzynarodowych Warsztatów Kardiologicznych — *New Frontiers in Interventional Cardiology* (NFIC) — zorganizowano po raz pierwszy na świecie krótki pokaz możliwości zastosowania w kardiologii nowatorskiej metody „HoloLens”. Dzięki niej, po zeskanowaniu serca pacjenta i wczytaniu obrazu do stacji roboczych po użyciu specjalnych okularów można zobaczyć serce pacjenta w wirtualnej rzeczywistości, pozwalającej obrócić je i nawet „przeciąć” nożem elektronicznym, a także zasymulować przebieg zabiegu interwencyjnego. Zdaniem prof. Dariusza Dudka z Instytutu Kardiologii UJ CM to urządzenie, będące obecnie tylko prototypem, „będzie realnie użytecznym narzędziem klinicznym, a w ciągu pięciu lat stanie się standardem w przygotowaniach do operacji”. Warto wiedzieć, że technologia „HoloLens” to komputer umieszczony w okularach, który ma cały zestaw czujników — może rozpoznawać rysy twarzy, skanować, mierzyć, a na podstawie odpowiednich danych tworzyć wizualizację 3D. W urządzeniu znajdują się także kamery na podczerwień, które są w stanie określić położenie obiektów wokół. Jak podkreślają twórcy aplikacji, zastosowanie „HoloLens” jest zależne od oprogramowania, a to z kolei jest ograniczone może być tylko wyobraźnią twórców.

Według oceny ekspertów, przyszły rok może być najgorszy od ćwierć wieku dla polskiej służby zdrowia. Wiele wskazuje na to, że nierealne mogą okazać się plany wdrożenia od 1 stycznia 2017 roku programu kompleksowej opieki kardiologicznej. Polska kardiologia interwencyjna, która przez wiele lat stawiana była za wzór innym dziedzinom medycyny, teraz jest na zakręcie. Dzięki nowoczesnym technikom udało się znacznie zmniejszyć śmiertelność w ostrych stanach wieńcowych, ale znaczne obniżenie wyceny tych spowodowało, że szpitale zaczęły się zadłużać. Ministerstwo Zdrowia przygotowało wprawdzie projekt tak zwanej opieki koordynowanej i kompleksowej w kardiologii, ale jak alarmują eksperci wdrożenie tego projektu napotyka na wiele trudności. To z kolei może zachwiać sprawnością systemu związanego z kardiologią interwencyjną. O wyzwaniach stojących przed branżą rozmawiali w dniu 19 grudnia 2016 uczestnicy debaty „Jak powinna wyglądać opieka kompleksowa w kardiologii? Propozycje i perspektywy z punktu widzenia Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Funduszu Zdrowia, Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, świadczeniodawców publicznych i niepublicznych”. Przy jednym stole zasiedli więc najwybitniejsi polscy kardiolodzy oraz eksperci Ministerstwa Zdrowia — liczymy zatem na konstruktywne wnioski z tego spotkania.

Operację przezskórnej przezcewnikowej naprawy kilkunastoletniej, sztucznej zastawki mitralnej i wstawienia zastawki aortalnej serca przeprowadzili u 75-letniej pacjentki lekarze z Kliniki Kardiologii Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. To pierwsza taka operacja w Polsce. Dzięki zabiegowi, który przeprowadził prof. Tomasz Hirnle wspólnie z kardiologiem z Górnośląskiego Centrum Medycznego, dr. Grzegorzem Smolką, znacznie zmniejszono wielkość przecieku wokół zastawki mitralnej i implantowano sztuczną zastawkę aortalną, *de facto* ratując życie 75-letniej kobiecie która ze względu na zły stan zdrowia nie była zakwalifikowana do powtórnego otwarcia klatki piersiowej w krążeniu pozaustrojowym.

Pierwsze kliniczne zastosowanie polskiego robota kardiologicznego jest planowane podczas operacji w przyszłym roku — poinformowano podczas konferencji poświęconej robotom medycznym w Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrze (Śląskie). Operację ma przeprowadzić kardiolog, dr Grzegorz Religa, w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. W. Biegańskiego w Łodzi. Robot o nazwie Robin Heart Port Vision Able zastępuje asystenta. Służy do sterowania torem wizyjnym, co pozwala dokładnie obejrzeć pole operacyjne.

Kolejna, już 21. edycja Warsztatów Kardiologii Interwencyjnej — *Warsaw Course on Cardiovascular Interventions* (WCCI) odbędzie się tradycyjnie w warszawskim HOTELU INTERCONTINENTAL, przy ul. Emilii Plater 49, w dniach 5–7 kwietnia 2017 roku. Warsztaty mają ugruntowaną pozycję w środowisku kardiologów interwencyjnych, zarówno w Polsce, jak i w Europie, Stanach Zjednoczonych oraz w Azji. Są one spotkaniem naukowym oficjalnie akredytowanym przez Asocjację Interwencji Sercowo-Naczyniowych Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (AISN PTK), a także przez Europejską Asocjację Przezskórnych Interwencji Sercowo-Naczyniowych (EAPCI, *European Association of Percutaneous Cardiovascular Interventions*), jak i EuroPCR. To właśnie dzięki współpracy z EAPCI i EuroPCR możliwy jest udział najwybitniejszych przedstawicieli kardiologii interwencyjnej nie tylko z Europy, ale i ze świata.

Już w grudniu bieżącego roku rozpoczęły się już prace związane z przygotowaniem programu naukowego XXI Międzynarodowego Kongresu PTK, który odbędzie się 21–23 września 2017 roku w Katowicach, a w styczniu 2017 roku upływa termin zgłaszania projektów propozycji sesji autorskich i sesji sekcji.

Kolejne etapy tworzenia programu naukowego mają przebiegać według harmonogramu przyjętego przez Zarząd Główny PTK:

— od 01.02.2017 do 24.03.2017 r. — termin nadsyłania streszczeń prac oryginalnych;

— od 01.02.2017 do 24.03.2017 r. — termin nadsyłania przypadków klinicznych;

— od 01.02.2017 do 24.03.2017 r. — termin nadsyłania streszczeń prac studenckich;

— od 04.04.2017 do 26.04.2017 r. — ocena streszczeń przez recenzentów.

Na platformie edukacyjnej PTK pojawiły się pierwsze lekcje kolejnego kursu przygotowanego w ramach realizacji programu samokształcenia. Tym razem jest to program pt. „Prewencja pierwotna i wtórna w chorobach sercowo-naczyniowych” przygotowany pod kierownictwem prof. Piotra Jankowskiego. Niemal od chwili opublikowania cieszy on wielkim powodzeniem, co jednoznacznie przekonuje o dalszej potrzebie prowadzenia takiej formy działań edukacyjnych.

W dniach 16–18 lutego 2017 roku, w Jachrance koło Warszawy, odbędzie się XXI Sympozjum Sekcji Rehabilitacji PTK dedykowane najważniejszym wyzwaniom, które stoją dziś przed rehabilitacją kardiologiczną. Dynamiczny rozwój kardiologii, innowacje w zakresie technologii medycznych i sprzętu, metod operacyjnych oraz farmakologii pozwalają coraz skuteczniej leczyć pacjentów ze schorzeniami układu krążenia. Niestety, paradoksalnie dzięki temu postępowi, na świecie i w Polsce obserwuje się narastanie problemów medycznych i społecznych, związanych z wysokim poziomem czynników ryzyka, przedwczesną śmiertelnością, epidemią niewydolności serca, a także utratą zdolności do pracy, starzeniem się społeczeństwa czy niedoborem kadr medycznych.

Poszukiwania rozwiązań i metod, które mogą stawić czoło tym wyzwaniom, koncentrują się coraz bardziej na prewencji pierwotnej i wtórnej. Niezwykle istotne jest także kompleksowe i skoordynowane postępowanie zorientowane na pacjenta i jego dalszych losach po przebyciu leczenia czy zabiegu operacyjnego.

Rehabilitacja kardiologiczna, bardziej niż kiedykolwiek, stanowi konieczne ogniwo w tym łańcuchu opieki, odpowiadając na potrzeby epidemiologiczne i społeczne. Jednak żeby działania podejmowane w rehabilitacji kardiologicznej przynosiły oczekiwane efekty, metody rehabilitacji powinny być oparte na nowoczesnych i zgodnych z dowodami naukowymi standardach, miejsce rehabilitacji w systemie opieki zdrowotnej powinno zapewniać szeroki dostęp do tej metody wszystkim, którzy jej wymagają.

Już po raz trzeci z rzędu doroczna Konferencja Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny odbędzie się w dniach 1–4 marca 2017 roku w gościnnych salach największego zakopiańskiego hotelu i centrum kongresowego Hotelu Mercure Kasprowy.

Dzięki operatywności organizatorów, uczestnicy już od września mają możliwość rejestracji na konferencję i rezerwacji noclegów w Hotelu Mercure Kasprowy. Podobnie jak w poprzednich latach, każdy zarejestrowany uczestnik otrzyma indywidualne konto konferencyjne, na którym będzie mógł zgłaszać prace, zapisywać się na poszczególne sesje i warsztaty, zadawać pytania prowadzącym sesje jeszcze przed rozpoczęciem konferencji, a także wygenerować certyfikat potwierdzający uczestnictwo w konferencji.

Tegoroczna, już V Konferencja Intensywnej Terapii Kardiologicznej połączona z warsztatami „Postępy w intensywnej terapii kardiologicznej” odbędzie się dnia 1 kwietnia 2017 roku w Warszawie. Organizatorem tego ważnego dla środowiska spotkania, już po raz piąty, jest Sekcja Intensywnej Terapii Kardiologicznej i Resuscytacji PTK. Organizatorzy liczą zwłaszcza na lekarzy zajmujących się nagłymi przypadkami. W przeddzień konferencji (piątek, 31.03.2017 r.) odbędą się warsztaty dotyczące między innymi monitorowania hemodynamicznego, terapii nerkozastępczej, a także sesja satelitarna pt. „Trudne sprawy w OITK”, dotycząca problemów związanych z terapią daremną.

Telemedycyna może być przyszłością opieki zdrowotnej. Jak wynika z badań CBOS, większość osób korzystających z internetu (79%) wyszukuje online informacje lub opinie o lekarzach i lekach, ponad 1/4 (27%) zdarza się kontaktować w ten sposób z lekarzami lub placówkami medycznymi, a 1/5 (21%) kupuje przez internet leki, suplementy diety lub inny asortyment medyczny. Zwiększa się też liczba pacjentów korzystających ze smartfonów (z obecnych 30% do planowanych 60% w 2019 r.). Telemedycyna w Polsce ma również szansę rozwijać się dzięki zniesieniu barier prawnych. Nowelizacja ustawy o informatyzacji w ochronie zdrowia z października 2015 roku dopuszcza orzekanie o stanie zdrowia również za pośrednictwem systemów teleinformatycznych i systemów łączności. W niektórych instytucjach medycznych pojawiają się już usługi telemedyczne. Jedną z nich jest Instytut Kardiologii w Warszawie, który oferuje na przykład rehabilitację telemedyczną czy monitorowanie czynności serca poprzez tak zwany system holterowski.

Artur Krzywkowski